

7/6144

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

Sayı : 026.21/2002/SPGY/111700
Konu : Yazılı Soru Önergesi

ÇOK İVEDİ/SÜRELİ

27.03.2002
SÜRELİ - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İLGİ: 11 Mart 2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-13770 sayılı yazıları

Ankara Milletvekili Sayın Mehmet Zeki Çelik'in 7/6144 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

İCETM

İsmail CEM
Bakan

EK: Soru önergesi yanıtı

**ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÇELİK'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ**

Ayasofya Camii vakıf senedinde belirtilen hükümlere rağmen Müslümanların ibadetine kapatılmış müze olarak kullanılmaktadır.

SORULAR:

1. Ayasofya Camii'nin Müslümanların ibadetine kapatılmasına yönelik Lozan Antlaşması'nda bir hüküm var mıdır ya da Lozan'a taraf devletlerin bu yönde bir isteği ve Türkiye'nin de böyle bir taahhüdü var mıdır?
2. Avrupa Birliği'ne müracaat ve giriş sürecinde Avrupa Birliği'nin, Ayasofya Camii'nin Bizans Katedrali haline getirilerek Fener Rum Patrikhanesi'ne devri ya da herhangi bir Hristiyan mezhebi kilisesine bağlanmadan, bağımsız kilise halinde kullanımı konusunda bir talebi var mıdır?
3. Böyle bir talep sözkonusu ise; bu talebe karşı Türkiye'nin tavrı nedir?

YANITLAR:

1. Ayasofya Camii'nin müze haline getirilmesi, Lozan Barış Andlaşması'nda yer alan bir hüküm ya da bu yöndeki bir istek yahut taahhütten değil, idarenin o dönemde yapmış olduğu siyasi ve kültürel bir değerlendirmeden kaynaklanmaktadır.

Dönemin Maarif Vekili Aydın Milletvekili Abidin Özmen Ayasofya'da bir süredir devam eden çalışmaları ve ortaya çıkartılan mozaikleri incelemiş ve Cami'nin ihya edilerek bir müze halinde halka açılmasının faydalı olacağını düşünerek, bu fikrini Atatürk'e açmıştır. Bunun üzerine Atatürk, konunun uzman bir heyetçe incelenmesini emretmiş ve bir komisyon kurarak konuyu bu komisyona havale etmiştir.

Komisyon, Cami'nin gerekli düzenlemeler yapılarak, içinde Türk eserlerinin de teşhir edildiği bir müze haline getirilmesi konusundaki raporunu Maarif Vekaleti'ne sunmuştur. Maarif Vekaleti'nin, gerekli Bakanlar Kurulu Kararı'nın alınmasını teminen hazırladığı tezkere ve Evkaf Umum Müdürlüğü'nden yazılan mütalaanameye dayalı olarak, Bakanlar Kurulu'nun 24.11.1934 tarih ve 2/1589 sayılı kararıyla Ayasofya Camii müzeye çevrilmiştir.

- 2-3. Bilindiği üzere, Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde tüm aday ülkelerden Kopenhag siyasi kriterlerine uyum şart koşulmakta, bu bağlamda, demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan haklarına saygı gibi unsurlardan bahsedilmektedir. Ayasofya Camii'yle ilgili olarak Türkiye'den herhangi bir talepte bulunulmamıştır.